

[Boligministeren]

baggrund kan finde frem til det mest hensigtsmæssige, som alle kan være tilfredse med.

Spørgsmålet om klageadgangen, som jeg forudsætter at vi skal drøfte videre i udvalget, har jo været rejst af mange, nogle med accept af forslaget, mens andre har været tøvende over for, om de regler, som er foreslået indført, også kommer til at tilgodese de enkelte borgere tilstrækkeligt.

Jeg kan om forslaget sige, at det er en naturlig opfølgning af den handlingsplan, regeringen allerede i 1988 har fremsat med henblik på at afbureaukratisere alle de ankeadgange, der er gældende inden for mange områder og altså også inden for dette.

Det, der har været vores væsentlige argument, er, at der ikke er indeholdt megen retssikkerhed i disse bestemmelser inden for byggelovens område. De er hovedsagelig af rent historisk karakter, og derfor har vi ment, at ingen borger sådan set på nogen måde kunne føle sig truet i sin retsbeskyttelse ved, at der kun var én ankeadgang. Tidligere var der to, nemlig amtsrådet og derefter boligministeren. Nu foreslås dette ændret til, at der kun skal være én ankeadgang, nemlig til statsamtet og i København og Frederiksberg Kommuner Boligministeriet.

Det er rigtigt, at skønmæssige afgørelser som hovedregel ikke kan ankes. Det er et princip, som i øvrigt også er gældende inden for mange andre lovområder. Jeg synes, det er helt naturligt, at når en myndighed, i dette tilfælde kommunalbestyrelsen, har udøvet et skøn, må dette stå til troende. Det er ikke noget, som en højere instans kan omgøre. Hver kan have sit synspunkt på det – i modsætning til retsmæssige afgørelser, hvor der foreligger faste regler for, hvordan en afgørelse kan og bør træffes.

Men det gælder dog også efter dette forslag, at hvis man skønner, at den skønmæssige afgørelse har en vis videregående, principiel betydning, kan den ankes videre, og derfor ligger der altså også i dette forslag en tilgodeseen af borgernes retsbeskyttelse.

Jeg er naturligvis helt parat til at forklare og uddybe, hvad der i øvrigt ligger i ankebestemmelserne, og se, om vi skal omformulere dem på nogen måde, men jeg synes, at det lovforslag, der er fremsat her, tilgodeser det, som er lovens hovedformål: afbureaukratisering, forenkling og hurtig behandling, ikke mindst til fordel for borgerne, af alle de sager, som vedrører vores byggelovgivning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 32:

Forslag til folketingsbeslutning om indsats for boligejere i økonomiske vanskeligheder.

Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.
(Fremsat 17/11 89).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Boligministeren (Agnete Laustsen):**

SF angiver, at hensigten med dette beslutningsforslag er at hjælpe boligejere, der er kommet i økonomiske vanskeligheder. Det er naturligvis et synspunkt, vi alle sammen både kan have og også i den senere tid har haft stor forståelse for.

Jeg vil i den forbindelse indledningsvis understrege, at regeringen faktisk allerede på grundlag af et udvalgsarbejde, som har fundet sted her i sommeren, den 9. november 1989 har fremsat et lovforslag, hvis sigte er at komme betrængte boligejere til hjælp.

Jeg vil dog gerne sige, at hovedsigtet med dette lovforslag er, at boligejerne uforskyldt skal være kommet i sådanne økonomiske vanskeligheder, at der er nærliggende risiko for, at deres bolig går på tvangsauktion. Dette lovforslag giver realkreditinstitutterne – også pensionskasser og pengeinstitutter – mulighed for at ombytte byrdefulde lån i ejerboliger til helårsbeboelse med nye lån med længere løbetid og afdragsprofil, og herudover skal der efter regeringens forslag kunne ydes lån til ubetalte terminer og til omkostningerne ved lånombytningerne.

[Boligministeren]

Det er nogle ordninger, som ud over den skarpe afgrænsning, som vi har forsynet lovforslaget med, også er tilrettelagt på en sådan måde, at de långevende institutter kan tilbyde skræddersyede løsninger, hvor der kan tages hensyn til den enkelte families situation.

Det, der for regeringen har været afgørende, da vi udformede dette lovforslag, har været at finde en balance mellem på den ene side ønsket om at kunne hjælpe nogle boligejere, der ufor skyldt er kommet i vanskeligheder, og på den anden side nødvendigheden af ikke at svække betalingsmoralen, og det synspunkt er jeg glad for at også SF lægger vægt på i sit beslutningsforslag.

Jeg indrømmer, at det ikke er en nem balance at finde. Det blev også understreget under den debat, vi havde forleden dag. Men jeg har dog indtryk af, at vi med vort lovforslag har fundet en rimelig grad af balance mellem disse hensyn.

Det, vi også har givet mulighed for, er, at realkreditinstitutterne kan rydde op i en del tunge sager, således at de også dermed får, skal vi sige luft til at give lidt mere hjælp over det, som nogle har kaldt en »ambulancetjeneste«, over reservefonde osv.

Vi er som sagt allerede i gang med at løse en række problemer på dette område, og det forslag, som SF nu har fremsat, og som der bl.a. argumenteres for ud fra hensynet til det, man kalder en »solidarisk omfordeling« mellem boligejerne, kommer frem på et lidt for sent tidspunkt og også – det vil jeg gerne sige – på et grundlag, som vi fra regeringens side ikke kan tilslutte os.

Forslaget om en supplerende lejeværdi på 1 pct. af boligens friværdi er jo i sin kerne en skat på opsparing, som efter min mening vil tilskynde boligejerne til at stifte gæld eller eventuelt udskyde tilbagebetalingen af den eksisterende gæld mest muligt, og det er efter min opfattelse et helt forkert signal at give i en tid, hvor der er behov for en øget privat opsparing.

Med afvisning af dette første punkt af SF's beslutningsforslag har jeg også afvist de to andre punkter, idet disse jo af forslagsstillerne er tænkt finansieret ved hjælp af den supplerende lejeværdi. Jeg vil alligevel knytte et par enkelte bemærkninger til hvert af dem.

For det andet punkts vedkommende gælder det, at den mulighed, man tænker sig for at omdanne ejerboliger til almennyttige boliger gen-

nem et særligt tillæg til den almennyttige kvote, ikke er noget, vi umiddelbart har behov for. Vi har jo som bekendt i 1980'erne opført et meget betydeligt antal almennyttige boliger, og samtidig har vi måttet se, at der er sket et meget stort fald i byggeriet af ejerboliger. Også af disse grunde må jeg afvise dette andet punkt i forslaget.

Som det tredje punkt i beslutningsforslaget foreslås en lempelse af stempelafgiften på skøder, sælgerpantebreve og pantebreve til realkreditinstitutter samt realkreditlignende lån inden for en provenutabramme på 1 mia. kr. Det er SF's tankegang, at man med en lavere stempelafgift skulle kunne motivere boligejerne til at fraflytte deres bolig, før de økonomiske problemer blev for store. I vor nuværende finanspolitiske situation mener jeg ikke, at en sådan svækkelse af statens indtægter er anbefalelsesværdig, og jeg må derfor også tage afstand fra dette punkt og hermed som sagt på regeringens vegne fra hele beslutningsforslaget.

Pia Gjellerup (S):

Man kan kun have den allerstørste sympati for hensigten med SF's beslutningsforslag. Imidlertid er det jo ikke nok at se på hensigten, det har Folketinget netop gennemført og afsluttet en 3 år lang læreproces i i relation til forbrugsrenteafgiften.

SF's beslutningsforslag prøver inden for en relativt beskeden beløbsramme at gennemføre en såkaldt omfordeling mellem boligejerne. Dem, der skal betale til ordningen, bliver alle med friværdi i deres hus. Det vil eksempelvis også sige boligkøbere fra 1981 og 1982, der stort set har ret markante friværdier i deres huse, en friværdi, som de i øvrigt nok skal holde sig fra, da den udelukkende optræder på papiret, og da boligejerne har mere end travlt med at betale de stadig mere belastende terminer. Forslaget vil således også komme til at skubbe flere boligejere ud over kanten og på tvangsauktion.

Derudover må det undre, at SF vil markedsføre en ny form for afgift med de enorme vanskeligheder, der vil være med at udskille grundlaget, og med de forudsigelige tilfældigheder, som vil komme til at præge afgiften. Provenuet, som af SF skønnes at blive på omkring 2 mia. kr., forekommer mig i øvrigt også at være vældig overvurderet, når det nævnes, at eksempel-

[Pia Gjellerup]

vis pensionister skal friholdes. Men provediskussionen vil vi kunne få belyst nærmere under udvalgsbehandlingen.

Samlet er vi fra Socialdemokratiets side ikke positive over for SF's forslag. Vi finder ikke, at det er realistisk gennemførligt.

Derfor vil vi selvfølgelig også have nogle problemer med at finansiere de to følgende forslag, som SF har fremsat om, hvordan man skal anvende de således indhøstede midler. Hvis vi går med på tanken, at man af uransagelige grunde har gennemført det første punkt, vil der være nogle midler, som efter SF's forslag skal bruges til to formål: Der skal være adgang for de almennyttige boligselskaber til at opkøbe tomme ejerboliger eller overtage tvangsauktionstruede boligejeres huse, så de hidtidige beboere kan blive boende som lejere, og stempelafgifterne ved ejendomshandler skal lempes.

I en større boligpolitisk sammenhæng vil det være spændende at se boligselskaberne engagerede i parcelhusområder, men efter SF's forslag vil der imidlertid oftest være tale om meget spredt fægtning – et hus her og et andet hus dér. Ressourcerne vil ikke komme til deres ret. Det vil kræve et meget mere sammenhængende område, hvis der skal kunne etableres nyt liv og sikres en udvikling af området i samspil med forskellige beboergrupper, SF's forslag vil kun kunne bruges i et meget begrænset omfang, hvor huse lige netop ligger hensigtsmæssigt i forhold til en boligafdeling. Vi vil under udvalgsarbejdet interessere os for de eksempler på anvendelse af forsøgsparagraffen, der findes i denne sammenhæng.

I de tilfælde, hvor der lægges op til overtagelse af tomme boliger, vil forslaget hjælpe kreditforeningerne og pengeinstitutterne. Boligejerne vil derimod ikke blive hjulpet, og det kan ikke være hensigten med forslaget. Derfor synes vi ikke, at det punkt er godt. I de tilfælde, hvor der vil kunne blive tale om opkøb af tvangsauktionstruede huse, vil der være kolossale afgrænsningsproblemer, som SF's forslag slet ikke lægger op til nogen løsning af. Det virker ikke gennemtænkt.

En lempelse af stempelafgiften vil gøre det lettere at komme af med et hus, men da handelsomkostningerne meget hurtigt vil påvirke det generelle prisniveau, vil der ikke være meget hjælp at hente for de mest glemte. En sænkning vil meget hurtigt blive kapitaliseret af alle, og det ser vi ingen anledning til at medvirke til.

Samlet er vi afvisende over for forslaget, som ikke vil løse noget, men kun skabe nye problemer og flere tvangsauktioner. Vi mener fra Socialdemokratiets side, at løsningen skal findes i et samspil mellem de realkreditinstitutter, pengeinstitutter og private långivere, som er truet af tab. Disse tab skal nyttiggøres til gavn for boligejerne i dag.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Det Konservative Folkeparti ønsker at gøre en indsats for boligejere i økonomiske vanskeligheder, men vi tror, at det bedst gøres ved det lovforslag fra ministeren, som vi har behandlet i dag. SF's beslutningsforslag mener vi ikke har det nødvendige sigte, som kan løse disse problemer.

Punkt 1, som man kalder en solidarisk omfordeling, er for os en ny særskat, man vil indføre på ejerboligområdet. Det kan vi ikke tilslutte os. Den friværdi, der måtte være, er så nyttig for de ejere, der har den. De kan eventuelt frigøre den senere i pensionsøjemed eller i anden anledning. Derfor kan vi ikke være med til at indføre denne særskat. Det er ikke at hjælpe boligejere i økonomiske vanskeligheder.

Jeg tror heller ikke på muligheden for at omdanne ejerboliger til almennyttige boliger. Det er fritliggende villaer eller rækkehuse, vi taler om, og skal der være mening i, at man har et almennyttigt boligområde, kan det ikke nøjes med at bestå af enkelte lejligheder. Det skal være et stort område, som også tidligere ordførere har været inde på.

Det er rigtigt, at der er forbundet store omkostninger ved fraflytning og salg af ejendomme, men vi tror heller ikke på, at en lempelse af stempelafgiften vil være det nødvendige incitament til, at den pågældende boligejer afhænder sin bolig før en tvangsauktion.

Sammenlagt må jeg sige, som jeg indledte, at vi ikke tror, at beslutningsforslag nr. B 32 på nogen måde vil løse problemet. Jeg vil næsten tillade mig at sige, at det egentlig slet ikke har noget med de boligejere, det drejer sig om, at gøre, men snarere er en omfordeling af boformerne, og det er en helt anden boligpolitisk diskussion.

Mejdahl (V):

SF vil med beslutningsforslaget sikre, at der gøres en indsats for boligejere i økonomiske

[Mejdahl]

vanskeligheder. Modellen er den, at de boligejere, som har sikret sig en friværdi i deres bolig, uanset indkomstforhold skal bøde med 1 pct. af friværdien som en ekstra lejeværdi. Dog friholdes den gruppe medborgere, som beskattes med den lave lejeværdisats, altså typisk pensionister. Det er den måde, SF vil foreslå de øvrige to punkter finansieret på, idet den supplerende lejeværdi skulle kunne indbringe 2 mia. kr., et tal, som Socialdemokratiets ordfører vil sætte spørgsmålstegn ved.

Jeg skal allerede nu afsløre, at Venstre ikke kan medvirke til det. Det er i allerhøjeste grad en skat på opsparing, og det er ikke et signal, vi vil være med til at udsende.

SF vil omdanne en del ejerboliger til almennyttige boliger ved at forøge den almennyttige kvote med 4.000. Det er en tankegang, som ligger os fjernt, og som vi derfor må tage afstand fra. Vi har heller ikke behov for en sådan kvoteforøgelse.

SF vil tilstræbe, at beboerne fortsat varetager vedligeholdelse, rengøring etc. Det er en spændende tanke, hvis den vendes 180 grader. Det kunne være en idé til lejerne i de almennyttige boligselskaber, der måske kunne være med til at reducere huslejen.

Jeg er enig med SF i, at det er vigtigt at diskutere mobiliteten på boligmarkedet, men jeg synes ikke rigtig, at dette beslutningsforslag er det rigtige grundlag. Jeg vil derfor henvise til lovforslag nr. L 65 om hjælp til de tvangsauktions-truede husejere. Lad os prøve at få det vedtaget og på den måde hjælpe de betrængte.

Jeg skal på Venstres vegne afvise beslutningsforslaget.

Mogens Elvensø (FP):

SF's beslutningsforslag nr. B 32 indeholder en forøgelse af lejeværdien på 1 pct. af friværdien, men det indeholder intet om, hvem der skal have disse penge. Det kaldes en solidarisk løsning. Men hvad er det i virkeligheden? Det er enten en skat på opsparing eller en husleje-forøgelse.

Hvad er det egentlig, SF vil? Vil de hjælpe de betrængte husejere, så de kan forblive som ejere af deres boliger? De forslag, de har fremsat, viser, at det netop er det, de ikke vil. Der er i SF's beslutningsforslag faktisk kun tænkt på, at ejendomme, hvis ejere kommer i økonomiske vanskeligheder, skal overgå til almennyttige

boligselskaber, dvs. at SF spekulerer i de private ejendommers uheldige økonomiske situation. Det bør selvfølgelig ikke ske, men det er det vigtigste for SF.

Det burde meget hellere være omvendt, så man sikrede, at almennyttige boligselskabers lejligheder kommer i privat eje. Derfor foreslår SF også, at den almennyttige kvote for 1990 bliver forhøjet med 4.000 boligenheder, og hvis det bliver bevilget, vil de bruge penge til at opkøbe tvangssolgte lejligheder. Det kan man ikke kalde at hjælpe boligejerne.

At ejerboliger efter SF's forslag derefter udgår af lejermarkedet vil give almennyttige boliger en uheldig monopolstilling.

De har fremsat et forslag om stempelafgift. Det mener vi ikke lige er sagen i den nuværende situation, for vi har i dag meget store problemer med vore pensionister og vore syge. Hvorfor skulle vi lige pludselig nedsætte stempelafgiften?

Fremskridtspartiet vil totalt afvise beslutningsforslag nr. B 32.

Jørgen Estrup (RV):

SF interesserer sig ligesom os andre for, hvordan vi kan hjælpe den del af husejerne, som uforskyldt er kommet i vanskeligheder. Det synes jeg er prisværdigt, og når folk forsøger at tænke nyt, skal man i hvert fald ikke være negativ. Jeg synes også, at der kan være grund til at snakke om den overordnede model. Lad os forsøge at finde nogle penge et sted og gøre godt med dem ud fra en eller anden mere solidarisk betragtning.

Men derefter kniber det måske nok lidt med tilslutningen, for den model, som i øvrigt anvendes, med 1 pct. af friværdien i lejeværdi tror jeg slet ikke er anvendelig. Den er naturligvis først og fremmest ikke anvendelig, fordi man derved rammer opsparingen, og i en tid, hvor den største opgave, vi har herhjemme, vel er at fremme den private opsparing, vil det nok være et noget uheldigt signal. Jeg tror ikke, vi har brug for at sende flere signaler af den slags ud.

Men jeg synes også, at man fra SF's side tænker for lidt over, hvordan det teknisk skulle gennemføres, så det ramte rigtigt. Det er jo ikke sådan, at fordi en husejer har en friværdi, har han også nødvendigvis en god økonomisk situation. Man kan meget vel forestille sig, at man har låst en formue fast i friværdien, men ikke

[Jørgen Estrup]

har indkomst og likvider nok til at sidde i en nem situation som husejer. Jeg mener ikke, at der er rigtig hold på den solidariske finansiering af SF's forslag.

Når man kommer til anvendelsen, ville det være yderst fornuftigt at prøve at lette markedet for de huse, der er i klemme, men at foreslå en model, hvor man skal prøve at lade den almenyttige sektor, som ikke er gearet til at tage sig af disse huse og slet ikke, hvis de ligger spredt, hvad de normalt vil gøre, er næppe nogen god idé. Det vil tværtimod sandsynligvis føre til et bureaukratisk og ikke særlig administrerbart system. Jeg synes heller ikke, SF hidtil har sagt, at man var tilfreds med, hvordan den almenyttige sektor blev administreret. Men det kan være, jeg har hørt galt.

Endelig vil jeg sige, at vi fra radikal side også deler det synspunkt, at en række af de afgifter, vi har på flytning, dvs. stempelafgifter, men måske især advokatsalærer, ejendomsmæglersalærer osv., er med til at bremse mobiliteten på boligmarkedet og dermed skaber nogle vanskeligheder. Det ville være rart, hvis vi kunne gøre noget ved det, men man må nok sige, at det kræver en finanseringskilde, som er noget mere håndfast end den, vi her har med at gøre. Vi må nok foreløbig slå os til tåls med at konstatere, at her er altså et problem, som vi burde gøre noget ved.

Vi kan altså, som det fremgår, ikke støtte beslutningsforslaget.

Sonja Albrink (CD):

Jeg vil starte med at sige, at CD ikke kan støtte forslaget.

Vi har, som tidligere ordførere har sagt, lovforslag nr. L 65 af boligministeren til forhandling i denne tid, og det er et lovforslag, vi ønsker hurtigt vedtaget. Derfor en afvisning fra CD.

Lysholm Christensen (KRF):

Det er naturligvis prisværdigt, at SF prøver at lave en sådan solidarisk redningsaktion over for de betrængte husejere, men vi har nu ikke så megen tro på, at den foreslåede model kan løse problemerne. Jeg vil ligesom andre ordførere henvise til, at der er initiativer i gang. Der ligger lovforslag på Folketingets bord, som vil prøve at løse nogle af problemerne. Lad os få dem gennemført først.

Jeg kan godt give SF ret i, at der er en skæv fordeling mellem husejerne. Der er meget stor forskel på, hvordan man sidder i det økonomisk, alt efter hvor heldig man har været. Det er faktisk et spørgsmål om held, hvornår man har erhvervet sin bolig, så langt kan vi i hvert fald godt være enige. Men vi tror altså ikke på, at man kan løse dette problem ved at indføre en skat på denne ene procent af friværdien og så prøve at dele den ud til andre på forskellig måde. Det er efter vor mening uheldigt at lægge en sådan skat eller afgift på opsparet friværdi.

Når det gælder det andet punkt i beslutningsforslaget, om ejerboliger, der kan overtages af almennyttige selskaber, har vi heller ikke rigtig nogen tro på, at de almennyttige selskaber er det bedste redskab til at overtage disse boliger. Jeg tror ikke, de har den fornødne ekspertise og slet ikke mulighed for at administrere det på en fornuftig måde. Af principielle grunde tror vi ganske enkelt ikke på det.

Vi ville hellere, at udviklingen gik i den modsatte retning, for vi tror egentlig, at der er mange folk i dette land, som gerne vil eje deres egen bolig, også i større udstrækning end det er tilfældet nu. Derfor så vi hellere udviklingen gå i den anden retning.

Det tredje punkt om stempelafgiften på skøder og pantebrev: Jeg vil også gerne give SF det håndslag, at det hindrer mobiliteten, at vi har disse høje stempelafgifter.

Nu er vores begrundelse måske lidt forskellig, for i beslutningsforslaget går den på, at man kunne hindre en tvangsauktion ved at fraflytte lidt hurtigere, og det kunne ske, hvis man havde nogle mindre omkostninger ved handelen. Det tror jeg nu ikke ville hindre tvangsauktioner, men hvis vi ser det i relation til arbejdskraftens mobilitet i det hele taget, kan jeg være enig med hr. Holger K. Nielsen i, at det ville være ønskeligt med lavere stempelafgifter for at give folk bedre mulighed for at flytte derhen, hvor arbejdet er. Men det er en anden problematik, som ikke er beskrevet i dette beslutningsforslag.

Vi må nok bedrøve SF med, at vi kan ikke tilslutte os forslaget.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil godt først beklage, at dette forslag bliver behandlet senere end regeringsforslaget. Det var faktisk meningen, at det skulle være behandlet samtidig eller før, men på grund af for-

[Holger K. Nielsen]

skellige tekniske vanskeligheder i systemerne er det først kommet på dagsordenen nu.

Jeg må beklageligvis sige, at der ikke har været megen forståelse for SF's beslutningsforslag. Jeg vil godt kommentere bemærkningerne til de tre punkter hver for sig.

Det første punkt vedrørende finansieringen af dette forslag har en del at gøre med den diskussion, vi har haft i kølvandet på Ølgaardudvalgets rapport. I den har man haft vældigt travlt med at gøre opmærksom på de huslejespændinger, der er på lejeboligmarkedet, og at gøre opmærksom på det lotteri, som eksisterer på lejeboligområdet.

I denne diskussion har man i vid udstrækning glemt, at der er lige så store lotterielementer i ejerboligsektoren, alt efter, som hr. Lys-holm Christensen så rigtigt gav udtryk for, hvor heldig man har været, eller rettere sagt lidt konstant, hvornår man er født. De, der er født på det rigtige tidspunkt og kom ud på ejerboligmarkedet på det rigtige tidspunkt, har fået en gevinst i lotteriet. De har købt hus på et gunstigt tidspunkt, de har kunnet profitere af inflationen siden hen og sidder i dag med en god ejerbolig til en i de fleste tilfælde overordentlig billig husleje, hvorimod de andre, der kom ud de år senere, kan sidde i et hus fuldstændig magen til, men de sidder med en husleje, der er langt, langt større.

Disse mennesker er ofte i forvejen økonomisk klemt. Der er tale om småbørnsfamilier. De har store udgifter til daginstitutioner, de er ofte i starten af et erhvervsforløb og er i forvejen mere klemt end de mennesker, der kom ud for 20 år siden. Derfor er dette i høj grad et forsøg på at udstrække tankegangen om at få nedbragt huslejespændingerne, nedbragt lotterielementet på ejerboligmarkedet.

Det har været en del betænkeligheder over den teknik, vi har anvendt. Jeg tror, at de negative bemærkninger har været for voldsomme. Men det skal da ikke være nogen hemmelighed, at vi til enhver tid er villige til at diskutere, hvordan det kan praktiseres. I den sammenhæng må jeg sige, at den socialdemokratiske ordførers tale undrede mig en del. Jeg fornemede, at fru Pia Gjellerup i højere grad agerede socialdemokratisk bogholder frem for at agere socialdemokratisk politiker. Hvad er egentlig Socialdemokratiets holdning til de lotterielementer, der er på ejerboligmarkedet? Mener

man, at de bør være der? Når man hørte fru Pia Gjellerup, kunne man godt få det indtryk, at alt var så vel, sådan som tilfældet er i øjeblikket med disse spændinger på ejerboligmarkedet. Der er intet konstruktivt i forhold til det problem.

Jeg vil også godt gøre opmærksom på, at den supplerende lejeværdi er overordentlig beskedent. Ølgaardudvalgets rapport foreslår at ligestille forholdene for ejerboligerne og lejeboligerne og foreslår en fordobling af den fulde lejeværdi på ejerboligområdet. Dette beslutningsforslag er langt mere moderat end det, der blev foreslået i Ølgaardudvalgets rapport, og det er langt mere solidarisk end det, man foreslog dér.

Jeg synes, at bemærkningerne til den del af vores beslutningsforslag var for negative. Der var for lidt vilje til at se på de lotterielementer, der er i ejerboligsektoren, og for lidt vilje til at diskutere konstruktivt, hvordan man kunne gøre noget ved det.

Til punkt 2 om omdannelse til almennyttige boliger var der også generelt en negativ holdning: Er den almennyttige sektor gearet til det?

Der bliver tale om spredt fægtning, siger fru Pia Gjellerup, og man skal have nogle sammenhængende enheder, for at de almennyttige selskaber skal opkøbe ejerboliger.

Jamen hvordan kan man dog få det? Hvis man har en forestilling om, at den almennyttige sektor også skal kunne gå ud på det eksisterende ejerboligmarked, vil der da blive tale om spredt fægtning. Derfor må man starte et sted, og jeg mener, dette kunne være et vigtigt sted at starte. Jeg forstår slet ikke, at Socialdemokratiet også er negativt over for det. Det er korrekt, at i forhold til de tomme huse hjælper man ikke direkte boligejere i nød, men der er jo en klar samfundsøkonomisk gevinst i at få udnyttet disse mange tomme huse.

Det er samfundsøkonomisk ikke særlig hensigtsmæssigt, at man har alle disse tomme huse stående. Tag en tur i bil og kør i omegnen af København eller i provinsen og se alle de »Til salg«-skilte, der står rundt omkring. Er det særlig hensigtsmæssigt, at vores boligmasse bliver fordelt så dårligt, at så mange huse står tomme? Et af problemerne er netop, at der er mange, der ikke har råd til at bo i dem, men vores beregninger viser, at ved en omfinansiering kunne man få flere folk til at bo i disse huse.

[Holger K. Nielsen]

Samfundsøkonomisk vil jeg også godt gøre opmærksom på, at for de mennesker, hvis hus går på tvangsauktion, er alternativet ofte, at de skal flytte til en ny almenyttig bolig, og det er ganske dyrt. Nye almennyttige boliger er ganske dyre. Er det da så ikke samfundsøkonomisk mere fornuftigt, at de kan blive boende i deres eksisterende bolig ved, at man omdanner den til en almenyttig bolig?

Jeg tror, de boligejere, der er i økonomisk klemme, prioriterer højere at kunne blive boende i deres bolig frem for at kunne fastholde et formelt ejerskab til boligen.

Det tredje punkt fik heller ikke en generelt positiv modtagelse. Jeg tror selv, det er et vigtigt punkt, og at det er et problem for mobiliteten på ejerboligområdet, at det er så dyrt at flytte. Flere har nævnt, at advokatsalær og ejendomsmæglersalær er et problem. Der er mange mellemænd, der scorer kassen på, at folk skal flytte, men det skal dog siges, at den, der scorer mest kasse, er staten. Det er alle de statslige afgifter på flytning, og dér har man igen et solidaritetsproblem. Man betaler det samme i skat på flytning, om man har tab på sit hus, eller om man kan flytte med en fortjeneste på 300.000–400.000 kr. Man betaler det samme, og det synes vi ikke er særlig retfærdigt.

Derfor bør man overveje en mere solidarisk fordeling, og vi mener, at vores beskedne lejeværdiforhøjelse kombineret med, at de folk, der flytter, skal betale færre afgifter til staten, vil kunne hjælpe og være en hjælp for de familier, der er truet af tvangsauktion, så de får lettere ved at få deres hus solgt, før det kommer så vidt.

Alt i alt mener vi, at der her er tænkt nye tanker. Vi har forsøgt at anskue tvangsauktionsproblemet lidt bredere, end man gør i regeringens forslag. Vi har udtrykkeligt sagt, at det er et supplement til lovforslag nr. L 65, der ikke kan erstatte L 65, men dog er ideer, som bør overvejes i forbindelse med en løsning af problemerne for de boligejere, som er i økonomisk klemme.

Jeg kan kun beklage, at der desværre har været så lidt forståelse for de ideer, vi har formuleret i dette forslag.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg kan være lidt overrasket over, at SF har

brug for, efter at vi har haft adskillige debatter om tvangsauktioner, at bruge så store ord og henvise til andre så store boligpolitiske sammenhænge i relation til et lille beslutningsforslag. Jeg ved ikke, om hr. Holger K. Nielsen kunne høre det selv, men på mig virkede det i hvert fald ganske overraskende, at vi skulle tale om det store ejerboliglotteri, som der skulle kunne gøres op med i forbindelse med en I pct.s friværdilejeværdi.

Hr. Holger K. Nielsen fortsatte også selv med at sige, at dette er meget beskedent. Ja, og det er derfor, det ikke er særlig troværdigt i denne sammenhæng. Enten gør man noget i forhold til det særskilte problem, der handler om de tvangsauktionstruede boligejere, og så koncentrerer man sig om det i en række sammenhænge, eller også taler vi om de store boligpolitiske sammenhænge: omfordeling på boligmarkedet, kapitalgevinster osv. Men det er en noget anden og større diskussion end den, SF's lille beslutningsforslag lægger op til.

Det synes jeg faktisk også kan ses af det andet element, hvor det som en hjælp til tvangsauktionstruede boligejere nævnes, at man kan åbne yderligere adgang, således at de almennyttige boligselskaber kan etablere sig i de tvangsauktionstruede huse. Det mener jeg er misbrug af en god idé i en forkert sammenhæng. Derfor er vi afvisende over for de elementer, som SF har rejst i denne sag.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Bemærkningen om misbruget fattede jeg overhovedet ikke, men jeg synes ærlig talt, at det braser lidt sammen for fru Pia Gjellerup, når man hører hendes korte bemærkning her. I sit første indlæg afviste hun SF's forslag, fordi denne solidariske omfordeling ville virke alt for voldsomt. Nu siger hun, at det ikke virker tilstrækkeligt. Hvad mener fru Pia Gjellerup egentlig? Mener hun, at der skal gøres noget i forhold til omfordeling blandt boligejerne? Hvis hun mener det, kan hun da ikke være afvisende over for at gå små skridt. Jeg har da aldrig troet, at Socialdemokratiet var så revolutionært, at man afviste selv små skridt i en god sags tjeneste. Man kunne da godt forstå fru Pia Gjellerups sidste bemærkninger sådan, når hun siger, at dette ikke hjælper tilstrækkeligt, at det er ikke nok. Det er da muligt, det ikke er nok.

[Holger K. Nielsen]

Jamen selv små skridt mener SF er vigtige at tage, hvis det er i den rigtige retning.

Jeg vil godt høre fru Pia Gjellerup igen. Mener fru Pia Gjellerup ikke, at selv små skridt kan være vigtige at tage for at få en udvikling i gang i denne retning, som vi mener er rigtig, og som skal sikre en solidarisk omfordeling blandt boligejerne?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Dækningsafgift).

Af Lone Stig Andersen (SF) m.fl.
(Fremsat 16/11 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

SF's forslag går ud på at fjerne de øvre grænser, der gælder for kommunernes adgang til at udskrive dækningsafgift efter den kommunale ejendomsskattelov. Efter loven har kommunerne både adgang til at opkræve dækningsafgift af offentlige ejendomme og af erhversejendomme.

Reglerne om dækningsafgift af offentlige ejendomme blev ændret for nogle år siden. Det indebar for så vidt angår statsejendomme, der er fritaget for grundskyld, at kommunerne fik mulighed for at opkræve lige så meget i dækningsafgift af disse ejendomme, som de ellers kunne have opkrævet i grundskyld. Der er altså

ikke noget skattemæssigt belæg for SF's forslag om at åbne mulighed for yderligere beskatning af disse ejendomme.

Det viser sig jo også, at den reelle baggrund er, at SF er utilfreds med størrelsen af statens bloktilskud til kommunerne. Det skulle kommunerne så have mulighed for at skaffe sig en vis kompensation for ved så at sige at brandskatte statens ejendomme.

Den slags kan regeringen naturligvis ikke give tilslutning til. Det ville endvidere indebære en helt tilfældig fordeling af provenuet mellem kommunerne, da det er meget forskelligt, hvor mange offentlige ejendomme der ligger i en kommune.

Den anden form for dækningsafgift er afgiften af erhversejendomme. Det er en særskat på erhvervslivet, idet der her er tale om ejendomme, hvor der også skal betales grundskyld efter de almindelige regler.

Det er regeringens politik at fremme erhvervslivets konkurrencedygtighed, og hvis der skal ske ændringer i reglerne om dækningsafgift af erhversejendomme, bør vejen i stedet være at lempe eller endnu bedre: helt at afskaffe denne særskat.

I øvrigt har SF også på dette punkt en noget mærkværdig forestilling om, at det gennem en forhøjelse af dækningsafgiften skulle være muligt for kommunerne at sætte sig ud over de rammer for den kommunale økonomi, der aftales mellem Kommunernes Landsforening og regeringen, aftaler, der bl.a. har til formål at begrænse det samlede offentlige forbrug.

Det gælder om det samlede forslag, at regeringen må tage afstand både fra det skattemæssige indhold og fra de tanker, som SF har gjort sig om byrdefordelingen og rammerne for den kommunale økonomi.

Bakholt (S):

SF's forslag går ud på at fjerne det loft, der er for opkrævning af dækningsafgiften, og efter SF's forslag skal kommunalbestyrelsen selv fastlægge promillen, hvis man i kommunalbestyrelsen overhovedet opkræver dækningsafgift. Ifølge de bilag, som er optrykt i forslaget, er der jo en række kommuner, som ikke gør det, men der er altså også en del, som opkræver det maksimale.

Jeg synes, det er meget forståeligt, at SF rejser den diskussion nu efter de mange forskelli-